

Vlaamse overheid

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van de parochiekerk Sint-Benedictus, de pastorie en de onderwijzerswoning met school te (Lozen) BOCHOLT

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006 en 18 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 30 juni 2006, 1 september 2006, 15 juni 2007, 28 juni 2007, 10 oktober 2007, 14 november 2007, 5 september 2008, 22 september 2008, 6 januari 2009 en 30 januari 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 15 juli 2008 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen parochiekerk Sint-Benedictus, pastorie en onderwijzerswoning met school te (Lozen) BOCHOLT;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 05 februari 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006 en 18 maart 2009;

1° Wegens de historische, historische in casu architectuurhistorische, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

Parochiekerk Sint-Benedictus in Bocholt (Lozen), naar ontwerp van architect J.H.J. Kayser, gelegen te Bocholt (Bocholt), Lozerplein ;

bekend ten kadaster:

Bocholt, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 351E.

2° Wegens de historische, historische in casu architectuurhistorische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Neobarokke pastorie van Bocholt (Lozen), naar ontwerp van architect J.H.J. Kayser, gelegen te

Bocholt (Bocholt), Hamonterweg 138;
bekend ten kadaster:
Bocholt, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 327T/DEEL.

3° Wegens de historische, historische in casu architectuurhistorische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Eclectische voormalige onderwijzerswoning met school van 1879-1880 in Bocholt (Lozen), gelegen te
Bocholt (Bocholt), Hamonterweg 183;
bekend ten kadaster:
Bocholt, 1e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 326Y2/DEEL.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

Verdiend beschermd te worden als monument omwille van het algemeen belang gevormd door zijn historische, historische in casu architectuurhistorische, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

1) Bocholt (Lozen): Sint-Benedictuskerk, gelegen Lozerplein zonder nr.:

De historische waarde wordt als volgt omschreven:

Het bedehuis ontstond in 1888-1890 in Lozen, het belangrijkste gehucht van Bocholt, dat na de aanleg van de Zuid-Willemsvaart (1821-1826) een aanzienlijke uitbreiding van de bebouwing kende. De te grote afstand naar de Sint-Laurentiuskerk van Bocholt, die trouwens te klein was geworden, speelde ook een rol in de ontstaansgeschiedenis. De Sint-Benedictuskerk werd in 1900 uiteindelijk een zelfstandige parochiekerk.

De historische in casu architectuurhistorische waarde wordt als volgt omschreven:

De kerk is een voor België uniek voorbeeld van religieuze architectuur van de hand van J.H.J. Kayser (1842-1917) uit Venlo, een belangrijk kerkenbouwer in voornamelijk Nederlands Limburg en een leerling van P.J.H. Cuypers. De diepliggende vensters, de trapgevels en het gebruik van geglazuurde baksteen refereren aan de Noord-Duitse baksteengotiek, waardoor Kayser sinds de late jaren 1870 werd beïnvloed. De latere uitbreidingen van de kerk, uit 1903-1904 en 1931-1932, respectievelijk door Mathieu Christiaens uit Tongeren en Karel Gessler uit Maaseik, maken deel uit van de boeiende bouwgeschiedenis.

De sociaal-culturele en volkskundige waarde wordt als volgt omschreven:

Het bedehuis is een levendige getuige van het aloude gebruik om op markante plaatsen heiligdommen op te richten. Het kerkinterieur behield heel wat devotionele elementen. De H. Donatus, waaraan de klok van de kerk werd toegewijd, en de tweede patroonheilige van het bedehuis, de H. Gerlachus, een Limburgse heilige, werden fel vereerd in landelijke nederzettingen, respectievelijk als beschermer tegen vuur, bliksem en hagelbuien, en als schutspatroon van het vee.

2) Bocholt (Lozen): pastorie, gelegen Hamonterweg nr. 138:

De historische waarde wordt als volgt omschreven:

De neobarokke pastorie van Lozen werd in 1886 gebouwd aan de Hamonterweg, in de onmiddellijke nabijheid van de Parochiekerk Sint-Benedictus, waarmee ze één geheel uitmaakt.

De historische in casu architectuurhistorische waarde wordt als volgt omschreven:

Zowel als voor de parochiekerk maakte de Nederlandse architect Kayser voor de nabijgelegen pastorie de plannen, waardoor ook deze pastorie een uniek voorbeeld vormt in België van de bouwtrant in neostijlen van deze leerling van P.J.H. Cuypers. De traditionele baksteenbouw met natuurstenen afwerking is typisch voor de plattelandsarchitectuur.

De sociaal-culturele waarde wordt als volgt omschreven:

De klassieke indeling met centrale gang, kabinet, salon, suite, keuken, kelder onderaan, slaapkamers en zolder op de bovenverdiepingen, alsook het dienstgebouwtje achteraan getuigen van de sociale status van een plattelandspastoor met meid.

3) Bocholt (Lozen): voormalige onderwijzerswoning met gemeenteschooltje, gelegen Hamonterweg nr. 183

De waarden worden als volgt omschreven:

Het eclectische complex van 1879-1880 met bewaarde bordestrap is een typisch voorbeeld van een gemeenteschooltje met onderwijzerswoning, opgetrokken in het centrum van het gehucht Lozen, in de nabijheid van parochiekerk en pastorie, waarmee het één visueel geheel vormt.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

11 JUNI 2009

Brussel,

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN